

ДОТРИМАННЯ ПРАВА НА ПРИВАТНІСТЬ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СОЦІАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ, СПРЯМОВАНОГО НА ПРОТИДІЮ ЗЛОЧИННОСТІ

І. ПРИСЯЖНЮК
кандидат юридичних наук

Питання співвідношення недоторканності приватного життя і соціального контролю, що здійснюється із метою забезпечення, організації й упорядкування життя суспільства, вже протягом тривалого часу становить предмет дискусії правників-теоретиків. Особливої актуальності та конкретизації воно набуває при протидії злочинності, адже у такому разі з'являються легальні підстави для обмеження певних прав і свобод особи, зокрема й права на приватність. Його складові: недоторканність особистого та сімейного життя, таємниця телефонних розмов, телеграфної й іншої кореспонденції, які гарантовані Конституцією України та входять до змісту більш загальної категорії — недоторканності людини, що в Україні визнана найвищою соціальною цінністю. Крім того, протидія злочинності іманентно пов'язана з певними обмеженнями цих прав і свобод. Попередження і присічення низки злочинів, процедура притягнення осіб, які їх вчинили, до кримінальної відповідальності неминує спричиняють втручання у приватне життя не тільки цих осіб, а й осіб, які входять до кола їхнього спілкування.

Проблемні питання конституційно-правового забезпечення прав людини, зокрема й права на її недоторканність, були предметом дисертаційних досліджень таких науковців, як С. Добрянський та О. Пушкіна. Конституційні гарантії прав людини також досліджували О. Петришин та Ю. Шемшученко. З цивільно-правового боку ретельну увагу праву на особисту недоторканність приділили Б. Левківський, Т. Ліснічна, Л. Малюга, Н. Чорноченко та ін. Поняття «право на приватність» у науковій цивілістичній кола України ввів та популяризує Р. Стефанчук. Серед криміналістів, які у своїх дослідженнях торкалися захисту окремих складових права на приватність, можна назвати О. Бойцова, Г. Борзенкова, І. Гальперіна, В. Гальцову, Л. Гаухмана, О. Готіна, Ю. Дем'яненко, З. Загинею, О. Квашу, М. Коржанського, О. Костенка, С. Лихову, П. Матишевського, М. Мельника, А. Музику, В. Навроцького, М. Панова, М. Пікурова, П. Фріса, М. Хавронюка та ін.

Мета статті полягає у висвітленні проблемних питань дотримання права особи на приватність при здійсненні соціального контролю, спрямованого

на протидію злочинності, обґрунтування власного бачення їхнього розв'язання та інформування про це правничої спільноти.

Передусім варто зазначити, що право на приватне життя еволюціонувало у правовій доктрині України в нове поняття — право на приватність, під яким слід розуміти особисте немайнове право фізичної особи, що забезпечує її життєдіяльність у сфері сімейних, побутових, особистих, інтимних та інших відносин, які не пов'язані з виконанням покладених на неї публічних функцій, а також надає можливість визначати межі та режим доступу до цієї приватності, дозволяти чи забороняти поширювати інформацію стосовно неї. Поняття «приватність» за своїм змістом охоплює таку сферу життєдіяльності людини, що вивільнена від виконання покладених на неї будь-яких публічних (посадових, громадських, трудових тощо) функцій, а також повну, доступну, своєчасну та достовірну інформованість щодо вказаної сфери [1, 374–376].

На міжнародному рівні право на приватність закріплено у ст. 12 Загальної декларації прав людини 1948 р. Організації Об'єднаних Націй (далі — ООН). У ній зазначено, що ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність житла, таємницю кореспонденції або на честь і репутацію. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання або таких посягань. Крім того, у ст. 17 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1973 р. зазначається, що ніхто не повинен зазнавати свавільного чи незаконного втручання у його особисте і сімейне життя, свавільних чи незаконних посягань на недоторканність його житла або таємницю його кореспонденції чи незаконних посягань на його честь і репутацію, кожна людина має право на захист закону від такого втручання чи таких посягань.

Зазначеними міжнародними нормами забороняється втручання в особисте життя з боку інших осіб, зокрема і держави. Однак така заборона не є абсолютною, адже встановлює захист права на приватність лише від свавільного чи незаконного втручання. Якщо втручання здійснене в межах закону, воно є допустимим. При цьому ані Загальна декларація прав людини, ані Міжнародний пакт про громадянські і політичні права не містять орієнтирів для визначення підстав та меж втручання у приватне життя у внутрішньому законодавстві країн-учасниць.

Рада Європи у ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (далі — Конвенція) закріпила право особи на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. У частині 2 цієї статті встановлено заборону для органів державної влади на втручання у здійснення цього права. У цьому документі, як і в згаданих вище міжнародних актах, визначається можливість обмеження права на приватність у виняткових випадках. При цьому, на відміну від Загальної декларації прав людини та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, у Конвенції вказуються орієнтовні ознаки допустимості втручання у приватне життя, а саме: коли втручання здійснюється згідно з законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Таким чином, міжнародні стандарти дотримання права на приватність, встановлюючи заборону втручання у приватне життя з боку будь-яких осіб, зокрема і державних органів та їхніх представників, визначають певний перелік суспільних цінностей, для захисту яких право на приватність

може обмежуватися. До них, зокрема, віднесено: інтереси національної чи громадської безпеки; інтереси економічного добробуту країни; запобігання заворушенням та злочинам; захист здоров'я, моралі, прав і свобод інших осіб. При цьому втручання в особисте життя має відбуватися виключно у порядку та у межах, встановлених внутрішнім законодавством країни.

В Україні право на недоторканність приватного життя гарантовано Конституцією України. Підстави та межі втручання в особисте життя регламентовані у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі — КПК України), законах України «Про оперативно-розшукову діяльність» і «Про контррозвідувальну діяльність». Кримінальний кодекс України (далі — КК України) забезпечує кримінально-правову охорону права на приватність у разі порушення таких компонентів права на приватність: недоторканності приватного життя (статті 132, 145, 149, ч. 2 ст. 154, 189, 258¹, 303, 386); недоторканності сімейного життя (ст. 168); недоторканності житла або іншого володіння особи (ст. 162); порушення недоторканності приватної кореспонденції (ст. 163).

У статті 3 Основного Закону України закріплено: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Право на приватність є складовою недоторканності людини і, відповідно, є непорушним, а обмежуватись може виключно у визначених законом випадках». Ця теза є наслідком комплексного тлумачення ст. 3 Конституції України та інших її положень. Зокрема, у статтях 31 та 32 вказано, що кожному гарантується

таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, із метою запобігти злочинів чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо. Ніхто не може зазнавати втручання у його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. У статті 21 визначено, що права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Таке позиціонування права на приватність не є випадковим, адже, як зазначає Ю. Шемшученко, конституційні права людини і громадянина в Україні — це основні права та свободи людини і громадянина, встановлені й гарантовані Конституцією України. Вони є засобом забезпечення всебічного розвитку особи, задоволення її інтересів і потреб. Виражають об'єктивні можливості члена суспільства володіти, користуватися і розпоряджатися певними соціальними благами, а також набувати й захищати їх. Права людини і громадянина, закріплені в Конституції України, базуються на концепції прав людини, визначеній у міжнародно-правових документах, які ратифіковані Україною, та інших, які встановлюють загальноправові стандарти прав і свобод людини [2, 385].

Звертаючись до галузевого національного законодавства, можемо зазначити, що міжнародні стандарти допустимості втручання у приватне життя інтерпретовані у такий спосіб, що вона поставлена у залежність не від об'єктів кримінально-правової охорони, а від тяжкості кримінального правопору-

шення, у вчиненні якого підозрюється особа. Хоча пріоритетність суспільних цінностей, поставлених під охорону кримінальним законодавством, мала би бути вирішальною при прийнятті рішення про можливість вторгнення у приватне життя особи. Однак законодавчі реалії сьогодення змушують правозастосовувача орієнтуватися не на значущість соціального блага, завдання шкоди якому він має попередити або припинити, а на таку кримінально-правову категорію, як тяжкість злочину.

Так, у КПК України встановлені суттєві обмеження для проведення негласних слідчих (розшукових) дій (далі — НС(Р)Д), пов'язаних із втручанням у приватне життя особи. У частині 2 ст. 246 визначено, що НС(Р)Д проводяться у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. Вони передбачені у статтях 260–264 (у частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), у статтях 267, 269, 269¹, 270, 271, 272, 274 цього Кодексу, проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів. Це обмеження не розповсюджено лише на таку НС(Р)Д, як установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Як бачимо, визначення кола суспільно небезпечних діянь, при протидії яким можливе законне потурання права на приватність в Україні, здійснюється на підставі їхньої типової тяжкості, що не повною мірою відповідає наведеним вище міжнародним стандартам.

Законодавець використовує об'єкти злочинних посягань лише для окреслення кола тих випадків, у яких право на приватність може бути обмеженим унаслідок проведення НС(Р)Д у спрощеному порядку. Так, у ч. 1 ст. 250 КПК України визначено, що у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого роз-

ділами I, II, VI, VII (статті 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини КК України, НС(Р)Д може бути розпочата до постановлення ухвали слідчого судді у випадках, передбачених цим Кодексом, за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора.

При регламентації порядку проведення окремих слідчих дій законодавець знову ставить легітимність їхнього проведення у залежність від тяжкості вчиненого, вчинюваного або такого, що готується, суспільно небезпечного діяння. У такий спосіб сконструйовані норми статей 267, 269, 270, 271, 272 КПК України.

У Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» також містяться обмеження щодо вторгнення в особисте життя людини. Зокрема, у ст. 9 наводяться гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності. У частині 5 цієї статті зазначено, що окремі обмеження прав і свобод людини мають винятковий і тимчасовий характер і можуть застосовуватися лише за рішенням слідчого судді з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину та у випадках, передбачених законодавством України, з метою захисту прав і свобод інших осіб, безпеки суспільства. У частині 14 цієї ж статті встановлено, що оперативно-розшукові заходи, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, проводяться з метою запобігання тяжким або особливо тяжким злочинам, їх виявлення та припинення, розшуку осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання або безвісти зникли, захисту життя, здоров'я, житла і майна працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, припинення розвідувально-підривної діяльності проти України. У частині 15 вказано, що спостереження за особою, річчю або місцем, а також аудіо-, відео-

контроль місця може проводитися з метою встановлення даних про особу та про її зв'язки у разі, коли є факти, які підтверджують, що нею готується тяжкий або особливо тяжкий злочин, для отримання відомостей, які вказують на ознаки такого злочину, для забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб, а також з метою отримання розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави. Крім того, у ст. 8 зазначено, що при визначенні прав підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, останнім надано можливість негласно виявляти та фіксувати сліди лише тяжкого або особливо тяжкого злочину, документи та інші предмети, що можуть бути доказами підготовки або вчинення такого злочину, чи одержувати розвідувальну інформацію, зокрема й шляхом проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи згідно з положеннями ст. 267 КПК України. У частині 3 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» зазначено, що негласне обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, аудіо-, відеоконтроль особи, аудіо-, відеоконтроль місця, спостереження за особою, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж, накладення арешту на кореспонденцію, здійснення її огляду та виїмки, установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу проводяться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженого з прокурором. Ці заходи застосовуються виключно з метою запобігання вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, запобігання і припинення терористичних актів

та інших посягань спеціальних служб іноземних держав та організацій, якщо іншим способом одержати інформацію неможливо.

Як видно, всі зазначені норми безпосередньо пов'язують проведення оперативно-розшукових заходів, які стосуються вторгнення в особисте життя людини, з тяжкістю вчинюваного або вчиненого злочину. Таке вторгнення допускається лише при наявності ознак тяжкого чи особливо тяжкого злочину. При цьому об'єкт, на який здійснюється злочинне посягання, відіграє другорядну роль і не завжди вдало та конкретно визначений.

У Законі України «Про контррозвідувальну діяльність» закріплено гарантії дотримання законності під час здійснення такої діяльності. Зокрема, у ст. 11 зазначено, що держава гарантує дотримання конституційних прав та свобод людини і громадянина при здійсненні контррозвідувальної діяльності. Не допускається обмеження прав та свобод людини і громадянина, крім випадків, передбачених законом. З урахуванням того, що цим Законом такі випадки не визначені, цю норму можна сприймати як бланкетну до інших законів, якими є, знову ж таки, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» та КПК України.

Така національна нормативна регламентація обмеження права особи на таємницю приватного життя не повною мірою відповідає існуючій міжнародній практиці та, на перший погляд, не дає змоги правоохоронним органам прийняти таке правове рішення, яке б відповідало потребам суспільства. Адже вони обмежені у своїй діяльності тяжкістю злочину, що готується, вчиняється чи який було вчинено, замість того, щоб орієнтуватися на суспільну значущість об'єкта злочинного посягання.

Викладена концепція співвідношення недоторканності приватного життя та соціального контролю є сталою у правовій практиці правоохоронних органів

України. Однак доцільно врахувати, що у КК України закріплено цілу низку суспільно небезпечних діянь, яким неможливо протидіяти, не обмежуючи право особи на приватність, при цьому вони відповідно до чинної системи класифікації злочинів віднесені до злочинів середньої тяжкості або нетяжких злочинів. На цьому вже акцентували увагу європейські та міжнародні громадські організації, які здійснюють консультативну допомогу у реформуванні національного законодавства. Наприклад, від європейських колег лунали пропозиції щодо штучного підвищення тяжкості окремих категорій злочинів до рівня тяжких. Зокрема, це стосувалося злочинів проти виборчих і референдних прав, окремих корупційних злочинів, злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів тощо.

Однак юридична практика знайшла свій вихід із цієї ситуації. Так, М. Арманов та І. Ковальова, досліджуючи процесуальні аспекти притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого ст. 354 КК України, встановили таке. Виявляється, що напрацьованою є практика притягнення осіб до кримінальної відповідальності не за злочин, ознаки якого вбачаються у вчиненому діянні, а за більш тяжкий злочин, із метою штучної легітимізації проведення оперативних заходів та НС(Р)Д [3, 27–30]. Питання про допустимість доказів, отриманих у такий спосіб, залишається відкритим. Адже вони начебто отримані у порядку, встановленому КПК України, а подальша перекваліфікація діяння на менш тяжке пояснюється як помилка у попередній кваліфікації.

Насправді це є утаємниченим порушенням права на приватність людини, яке замасковано під зовні легальні дії правоохоронних органів, які спрямовані на протидію тяжким та особливо тяжким злочинам. Поширення подібних випадків призводить до масового

попрання основоположних прав і свобод людини та свавілля державних органів, покликаних захищати ці права. Докази, отримані шляхом обмеження права особи на приватність в установленому законом порядку, можуть бути використані лише для доведення вини особи у тяжких та особливо тяжких (за чинним процесуальним законодавством) злочинах. Використання таких даних для доведення вини особи в інших випадках, не передбачених у законі, має бути прямо заборонене.

Як зазначає Ю. Шемшученко, юридичними гарантіями прав і свобод людини та громадянина є система специфічних юридичних конструкцій, а саме: презумпція невинуватості; неможливість зворотної дії закону, що встановлює або посилює юридичну відповідальність за правопорушення; неможливість бути двічі притягнутим до юридичної відповідальності за одне й те саме правопорушення тощо [4, 15–16]. Презумпція недопустимості доказів, отриманих шляхом обмеження права особи на недоторканність приватного життя, при доведенні вини особи у вчиненні злочинів, тяжкість або вид яких не дозволяють такий порядок збору доказів, має стати наступною специфічною юридичною конструкцією, що гарантує права і свободи людини та громадянина.

Підсумовуючи, варто сказати про таке. Сьогодні в Україні відсутній баланс між гарантованими Конституцією України основоположними правами і свободами людини та громадянина й заходами соціального контролю, спрямованими на належний їхній захист від злочинних посягань. З одного боку, спеціально уповноважені на протидію злочинності органи суттєво обмежені у своїй діяльності через необхідність неухильного дотримання права особи на недоторканність приватного життя. При цьому це обмеження виявляє ознаки надлишковості та не повною мірою відповідає існуючим

європейським стандартам. З другого боку, напрацьована практика, за допомогою якої уможливлено беззастережне обмеження права на приватність особи, зокрема й у випадках, недозволених чинним законодавством України. У комплексі ці дві обставини свідчать про необхідність переосмислення існуючої законодавчої регламентації спів-

відношення права на приватність і соціального контролю. Крім того, нагальною є потреба напрацювання та законодавчого закріплення ефективного механізму здійснення соціального контролю при протидії злочинності, яким має на належному рівні забезпечуватися дотримання права особи на недоторканність приватного життя.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Стефанчук Руслан Олександрович. — Київ, 2007. — 41 с.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. — Київ : Юридична думка, 2007. — 943 с.
3. Арманов М. Процесуальні аспекти притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого статтею 354 Кримінального кодексу України / М. Арманов, І. Ковальова // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. — 2017. — № 1 (13). — С. 23–31 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/1-2017/armanov.pdf>
4. Шемшученко Ю. С. Сучасний конституційний процес і проблеми вдосконалення регулювання захисту прав людини в Конституції України (частина перша) / Ю. С. Шемшученко, О. В. Скрипнюк // Публічне право. — 2015. — № 3. — С. 12–19.

REFERENCES

1. Stefanchuk R. O. Osobysti nemainovi prava fizychnykh osib u tsyvilnomu pravi [Personal non-property rights of individuals in civil law], Kyiv, 2007, 41 p.
2. Velykyi entsyklopedychnyi iurydychnyi slovnyk [Great encyclopedic legal dictionary], Kyiv: Iurydychna dumka, 2007, 943 p.
3. Armanov M., Kovalova I. Protsesualni aspekty prytyahnennia do kryminalnoi vidpovidalnosti za vchynennia zlochynu, peredbachenoho statteiu 354 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [The Procedural Aspects of Involving a Criminal Offense Under Article 354 of the Criminal Code of Ukraine], *Naukovyi chasopys Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*, 2017, no. 1 (13), pp. 23–31. Available at: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/1-2017/armanov.pdf>
4. Shemshuchenko Iu. S., Skrypniuk O. V. Suchasnyi konstytutsiinyi protses i problemy vdoskonalennia rehuliuвання zakhystu prav liudyny v Konstytutsii Ukrainy (chastyna persha) [Contemporary Constitutional Process and Problems of Improving the Regulation of Protection of Human Rights in the Constitution of Ukraine (Part One)], *Publichne pravo*, 2015, no. 3, pp. 12–19.

Присяжнюк І. Дотримання права на приватність при здійсненні соціального контролю, спрямованого на протидію злочинності

Анотація. У статті розглядаються питання співвідношення недоторканності приватного життя та соціального контролю, спрямованого на протидію злочинності. Встановлено, з одного боку, що спеціально уповноважені на протидію злочинності органи суттєво обмежені у своїй діяльності через необхідність неухильного дотримання права особи на недоторканність приватного життя. При цьому це обмеження виявляє ознаки надлишковості та не повною мірою відповідає існуючим європейським стандартам. З другого боку, напрацьована практика, за допомогою якої уможливлено беззастережне обмеження права на приватність особи, зокрема й у випадках, недозволених чинним законодавством України. У комплексі ці дві обставини свідчать про необхідність переосмислення існуючої законодавчої регламентації співвідношення права на приватність та соціального контролю.

Ключові слова: право на приватність, недоторканність приватного життя особи, заходи соціального контролю, негласні слідчі (розшукові) дії, допустимість доказів.

Присяжнюк ІІ. Соблюдение права на приватность при осуществлении социального контроля, направленного на противодействие преступности

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы соотношения неприкосновенности частной жизни и социального контроля, направленного на противодействие преступности. Установлено,

содной стороны, что специально уполномоченные на противодействие преступности органы существенно ограничены в своей деятельности из-за необходимости неукоснительного соблюдения права человека на неприкосновенность частной жизни. При этом это ограничение имеет признаки избыточности и не в полной мере соответствует существующим европейским стандартам. С другой стороны, нарабатанная практика, с помощью которой стало возможным безоговорочное ограничение права на приватность лица, в том числе в случаях, неразрешенных действующим законодательством Украины. В комплексе эти два обстоятельства свидетельствуют о необходимости переосмысления существующей законодательной регламентации соотношения права на приватность и социального контроля.

Ключевые слова: право на приватность, неприкосновенность частной жизни лица, меры социального контроля, негласные следственные (розыскные) действия, допустимость доказательств.

Prysiashniuk I. Observance of Right to Privacy in the Implementation of Social Control Aimed at Crime Counteraction

Anotation. The article deals with the issues of correlation of inviolability of private life and social control aimed at crime counteracting. The author stipulates the fact that the bodies specially authorized to counteract the crime are significantly limited in their activities because of the need for strict observance of the human right to privacy. However, this restriction has signs of redundancy and does not fully comply with existing European standards. On the other hand, the established practice with the help of which it became possible to unconditionally restrict the right to privacy of the person, including in cases not permitted by the current legislation of Ukraine. In a complex these two circumstances testify to the need to rethink the current legislative regulation of the relationship between the right to privacy and social control.

Key words: the right to privacy, inviolability of the person's privacy, measures of social control, secret investigative actions, admissibility of evidence.